

Llibre de text:

- Durant el curs es treballarà amb materials elaborats pel *Departament de Valencià*
- Llibre d'exercicis: Ruiz, F. *Consultor Gramatical*. Ed. Tabarca

Llibres de lectura durant el curs:

Primer període (29-30 d'octubre)

1. Rodoreda, Mercé. *La Plaça del Diamant*. Ed. Club editor/Empúries/Bromera...
2. Rodoreda, Mercé. *Aloma*. Ed. 62

Segon període (14-15 de gener)

1. Tuson, Jesús. *Històries Naturals de la paraula*, Ed. Empúries
2. Tuson, Jesús. *Mal de llengües*, Ed. Empúries

Tercer període (abans 25-26 de març)

1. Fuster, Joan. *Ser Joan Fuster*. Ed. Bromera (selecció de J.A. Fluixà i A. Martínez)
2. Fuster, Joan. *Raons i paraules*. Ed. Hermes (selecció d'Isidre Crespo)

Quart període (abans 30 d'abril)

1. Benet i Jornet, Josep M^a, *Això, a un fill, no se li fa*. Edicions 62
2. Pedrolo, Manuel de, *Darrera versió, per ara*. Edicions 62

Cada alumne/-a haurà de llegir, almenys, un llibre dels proposats en cadascun dels períodes. Tot tenint present que LA LECTURA DELS 4 LLIBRES ÉS CONDICIÓN NECESSÀRIA PER APROVAR CADA AVALUACIÓ I EL CURS EN LA SEUA TOTALITAT. En cada període, entre les dates assenyalades, es realitzarà un control de lectura, oral o escrit, o una fitxa-treball per tal de demostrar ÚNICAMENT la seua lectura. Per a la realització del control de lectura dels llibres del segon i tercer període, els i les alumnes podran ajudar-se de fitxes o apunts de lectura personal —**no s'hi acceptaran fotocòpies ni fulls escrits amb ordinador**. La lectura de més llibres durant cada trimestre es premiarà amb una millora de la nota d'avaluació.

Així mateix, per a poder aprovar cada avaluació és **condició necessària haver realitzat i presentat els exercicis gramaticals corresponents i assolir com a mínim un 4 als diferents exàmens de l'avaluació**. A partir d'aquestes condicions prèvies la qualificació de cada avaluació serà:

- ◇ un 20 %, **el treball personal** durant l'avaluació: realització de fragments de comentari, elaboració de textos a classe o a casa, realització de les qüestions i dels exercicis gramaticals, nota d'expressió i correcció del control de lectura, etc.
- ◇ un 80 % **els exàmens** realitzats durant l'avaluació.
 - L'examen de *comentari, qüestions i literatura*, que es qualificarà tot seguint els criteris de correcció de la prova de *Valencià: Llengua i Literatura* de les Proves d'Accés a la Universitat tindrà un valor del 80%.
 - L'examen de repàs gramatical tindrà un valor del 20%.

Per aprovar el curs, l'alumne haurà de superar totes les avaluacions. A final de curs, després del període d'exàmens de la tercera avaluació, hi haurà una recuperació per als alumnes que hagen suspès alguna de les avaluacions. Els alumnes que tinguen suspeses les tres avaluacions no es podran presentar en aquest examen de recuperació final.

Programa de la matèria

La diversitat textual

En aquest apartat s'aniran introduint tot un seguit de conceptes teòrics bàsics per a la realització dels aspectes del comentari de text exigits. Ben entès que el que interessa i s'exigirà a l'alumne és que sàpiga aplicar de manera pràctica aquests conceptes en un text concret, per això des de començament de curs els i les alumnes aniran realitzant el comentari dels diferents apartats que es vagen treballant. S'ha de tenir present que en la nova programació que s'inicia aquest curs en 2n de batxillerat, i després en les Proves d'Accés a la Universitat, **ja no s'exigeix la realització completa d'un comentari**, sinó només l'anàlisi d'alguns dels seus apartats. Es dedicarà una hora setmanal en aquest apartat i s'hi treballaran els següents continguts:

- *La comunicació i el llenguatge*
 - El procés de comunicació
 - El signe lingüístic
 - El llenguatge verbal
- *Les funcions del llenguatge*
- *El text i el context*
 - El text, unitat comunicativa
 - Les propietats del text
 - L'adequació
 - La coherència
 - La cohesió
 - La correcció
- *Tipus de textos*
- *El discurs oral i escrit*

Llengua i societat

Els aspectes tractats en aquest apartat seran treballat conjuntament amb els de l'anterior i els alumnes hauran de saber comentar-los en referència a un text concret.

- *La variació lingüística*
 - Llengua, norma i parla.
 - Tipus de variació
 - La variació diacrònica: història de la llengua.
 - La variació diatòpica: els dialectes geogràfics.
 - Català Oriental i Occidental.
 - Principals Subdialectes. El valencià.
 - La variació diafàsica: els registres.
- *La sociolingüística.*
 - Conceptes bàsics.
 - Llengües en contacte: bilingüisme, diglòssia, conflicte lingüístic.
 - El procés de substitució lingüístic.
 - El procés de normalització lingüística.
 - Situació sociolingüística actual.

Qüestions de gramàtica

Aquest apartat correspon al segon apartat del nou format d'examen de les Proves d'Accés a la Universitat, per tant s'introduiran els necessaris conceptes teòrics, però, sobretot, s'hi hauran de respondre de manera pràctica les qüestions plantejades.

- Els mecanismes de cohesió lèxica
- Els mecanismes de formació de mots
- Els connectors naturals i lògics
- L'anàfora
- La dixi (personal, espacial i temporal)
- La impersonalització
- La modalització
- Els recursos expressius
- Els recursos tipogràfics
- Les nominalitzacions i altres recursos de condensació informativa
- La conjugació verbal i les correspondències temporals

A més d'aquestes qüestions també s'hi treballaran els temes de sintaxi i lèxic que s'esmentaran a l'apartat del *Consultor gramatical*.

Continguts de literatura

Aquest apartat és nou en els continguts a treballar en aquest nivell i s'avaluaran en la tercera part de l'examen. L'alumne haurà de saber elaborar un text de 150 paraules referit a algun dels aspectes treballats en el següent temari.

1. La narrativa en la literatura contemporània

- 1.1. Des del Modernisme fins a la Guerra Civil. Víctor Català i Miquel Llor.
- 1.2. Des de la postguerra fins a finals dels anys 60. Enric Valor, Mercè Rodoreda, Pere Calders i Martí Domínguez.
- 1.3. Des dels anys 70 fins a l'actualitat. Quim Monzó, Carme Riera i Ferran Torrent.

2. La poesia en la literatura contemporània

- 2.1. Des del Modernisme fins a la Guerra Civil. Carles Salvador, Joan Maragall i Joan Salvat-Papasseit.
- 2.2. Des de la postguerra fins a finals dels anys 60. Xavier Casp, V. Andrés Estellés, Maria Beneyto, Salvador Espriu i Gabriel Ferrater.
- 2.3. Des dels anys 70 fins a l'actualitat. M. Martí i Pol, Maria-Mercè Marçal, Gaspar Jaén i Josep Piera.

3. El teatre en la literatura contemporània

- 3.1. Des del Modernisme fins a la Guerra Civil. Santiago Rusiñol, Carles Soldevila i J.M. Sagarra.
- 3.2. Des de la postguerra fins a finals dels anys 60. Joan Oliver, Joan Brossa i Manuel de Pedrolo.
- 3.3. Des dels anys 70 fins a l'actualitat. J.M. Benet i Jornet, Rodolf Sirera i Manuel Molins.

4. L'assaig en la literatura contemporània

- 4.1. Des del Modernisme fins a la Guerra Civil. Eugeni d'Ors i Josep Pla.
- 4.2. Des de la postguerra fins a finals dels anys 60. Joan Oliver, Joan Fuster, Josep Maria Espinàs.
- 4.3. Des dels anys 70 fins a l'actualitat. Josep Iborra i Joan Francesc Mira.

Qüestions ortogràfiques i gramaticals.

Els i les alumnes, fora de classe, hauran de treballar aquest apartat de manera individual i autònoma. Això no obstant, els possibles dubtes es plantejaran a classe. L'alumne realitzarà els exercicis del llibre *Consultor Gramatical* de l'editorial Tabarca que no es treballaren durant el primer curs de batxillerat i **els presentarà al professor, en les dates indicades, escrits en fulls en blanc amb tot allò que siga necessari per a la seua comprensió —en cas de frases per accentuar, per exemple, escriurem tota la frase i no només les paraules a accentuar—**. La correcta presentació de tots aquests exercicis serà **CONDICIÓ NECESSÀRIA** per aprovar cada avaluació. A més a més, en cada avaluació es realitzarà un examen de repàs dels aspectes gramaticals treballats en el *Consultor Gramatical*, tant en aquest any com en el curs anterior, que tindrà un valor del 20 % de la nota dels exàmens. El primer examen constarà d'una prova de la Junta Qualificadora de Coneixements de València del Nivell

Elemental; el segon examen serà una prova de la Junta del Nivell Mitjà. Per la qual cosa, a banda dels apartats treballats durant el trimestre al *Consultor*, també s'hi inclouran els continguts que recull la programació de la Junta en aquests dos nivells. La prova de la tercera avaluació ja tindrà un contingut específic de les qüestions, fonamentalment de sintaxi, treballades en el trimestre.

Activitats del *Consultor Gramatical* a treballar de manera autònoma i a presentar:

- abans dels dies 19 i 20 de novembre: 8. *Els pronoms* (Pàgs. 154 a 179)
- abans del dia 18 i 19 de febrer: 9. *Els relatius*. 10. *Els adverbis*. 11. *Les conjuncions*. 12. *Les preposicions* (Pàgs. 180 a 200).
- abans del dia 29 i 30 d'abril: 13. *L'oració* (Pàgs. 201 a 216).

Ajudes a Internet

Tota la informació sobre l'assignatura, sobre les lectures, així com els materials que es treballen a classe o els solucionaris dels exercicis podreu trobar-los al web del Departament de València de l'IES La Garrigosa: <http://www.aldeaglobal.net/valenciagarrigosa>.

Per a preparar els exàmens d'ortografia i gramàtica —i també les diferents convocatòries i nivells de la Junta— podeu practicar al web de la Conselleria d'Educació de la Generalitat Valenciana, a l'Àrea de Política Lingüística i a l'apartat de la JQCV (<http://www.edu.gva.es/polin/val/index.htm>). Hi trobareu el programa de continguts de cada nivell dels exàmens de la Junta, dictats, lectures, les dates i llocs de realització, així com els resultats de les proves, i dos programes que us ajudaran a preparar i superar aquestes proves: *Juga Llengua* i *Pràctic 1.0 i 2.0* (http://www.edu.gva.es/polin/val/publi_practic.html). Heu de saber que aquests exàmens s'han modificat després de la convocatòria de juny de 2009 de manera considerable. En el *Pràctic 2.0* podeu treballar ja amb els nous formats dels diferents nivells, però no hi trobareu encara molta variació d'exercicis ja que només s'hi compta amb l'experiència d'una convocatòria. En el *Pràctic 1.0*, tot i que amb l'estructura dels exàmens antics, sí que hi trobareu una bona quantitat d'exercicis.

Per a treballar els continguts de literatura seran fonamentals els següents enllaços: la Viquipèdia (<http://ca.wikipedia.org/wiki/Portada>), Lletra (<http://www.lletra.com/>) i el portal de l'Associació d'Escriptors en Llengua Catalana (<http://www.escriptors.cat/?q=autors>), especialment pel que fa per a l'estudi dels diferents autors.

A més també podeu accedir al *Salt* —i descarregar-vos-el—, que com ja sabeu és un programa de traducció i correcció de textos en valencià (http://www.edu.gva.es/polin/val/salt/apolin_salt.htm). Un altre traductor que podeu consultar en línia és l'*Internostrum* (<http://www.internostrum.com/>)

A més a més, també podeu trobar a la xarxa, entre altres, els següents diccionaris en línia:

- els *Diccionaris en Línia* que ofereix l'Àrea de Política Lingüística de la Conselleria d'Educació (<http://www.diccionarisvalencia.es/>),
- el *Diccionari Ortogràfic i de Pronunciació* de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua (<http://www.avl.gva.es/lletres.asp>),
- el *Diccionari Català, Valencià i Balear* d'Antoni Alcover i Francesc de B. Moll (<http://dcvb.iecat.net/>)
- el *Diccionari de la Llengua Catalana* de l'IEC (<http://dlc.iec.cat/>), o
- el *Diccionari de la llengua catalana multilingüe* (català-castellà-francès-anglès-alemany) (<http://www.grec.net/cgibin/mlt00.pgm>) .
- diferents diccionaris, entre ells un diccionari de sinònims, a <http://www.avui.cat/cat/diccionaris.php>
- I finalment l'*Optimot, Consultes lingüístiques* on podràs trobar informació de tots els diccionaris que recullen un mot determinat amb la seua definició, així com resoldre dubtes lingüístiques <http://optimot.gencat.cat> .

Prova d'Accés a la Universitat. Valencià: Llengua i Literatura

Estructura de la prova

La prova durarà una hora i mitja, i tindrà dues opcions completes (Opció A i B) sense possibilitat de tria interna. L'examen constarà de tres parts:

1. Comprensió del text (3 punts)
2. Anàlisi lingüística del text (3 punts)
3. Expressió i reflexió crítica (4 punts)

Comprensió del text (3 punts)

Avaluarà la capacitat de l'alumnat de comprendre un text. Es demanarà a l'alumnat que responga quatre preguntes sobre un text de 25 a 30 línies de caràcter literari o no literari. Les preguntes seran del tipus següent:

1. Descriure el tema, les idees i l'estructura del text.
2. Resumir el contingut del text amb una extensió màxima de 10 línies.
3. Identificar la tipologia textual, l'àmbit i el gènere, tot especificant els trets corresponents que apareixen al text.
4. Analitzar la variació lingüística del text. La varietat diacrònica, diafàsica (el registre) i/o la varietat geogràfica (el dialecte geogràfic) tot especificant els trets corresponents que apareixen al text.
5. Identificar els recursos expressius presents al text: metàfora, metonímia, hipèrbole, tipus de lletra, cometes, etc.
6. Identificar els recursos tipogràfics presents al text: tipus de lletra, cometes, guions, etc.
7. Identificar les veus del discurs.
8. Identificar i justificar les marques d'impersonalització i/o modalització del text.

Les dues primeres preguntes generalment es correspondran amb els enunciats 1. i 2., i les altres dues se seleccionaran a partir dels altres enunciats d'acord amb les possibilitats que oferirà cada text.

Anàlisi lingüística del text (3 punts)

Avaluarà la competència lingüística i el coneixement reflexiu del model lingüístic de referència. Es demanarà a l'alumnat que responga tres preguntes sobre qüestions de pronúncia, gramaticals, lèxiques i fraseològiques relacionades amb el text, com ara les següents:

1. Qüestions sobre aspectes bàsics de la pronúncia: distinció entre vocals obertes i tancades (o/e), entre consonants sibilants sordes i sonores, entre consonants palatals sordes i sonores, enllaços fonètics (fonosintaxi: "les ales", "una hora").
2. Qüestions sobre l'ús dels temps verbals: alteració de les referències temporals d'un fragment (ex.: de present a passat, de passat a present).
3. Qüestions sobre aspectes sintàctics i discursius: identificació de les funcions sintàctiques, tipus d'oracions compostes, mecanismes gramaticals de referència (pronominalització –febles, relatiu–, connectors i dixi).
4. Qüestions de lèxic, semàntica, fraseologia i terminologia: definir o donar un sinònim, un antònim, hiperònim o un hipònim de mots o termes extrets del text; explicar (per mitjà d'un sinònim o d'una definició) el significat d'unitats fraseològica extretes del text o generar una frase en què es faça servir correctament mots, termes o unitats fraseològiques extretes del text.
5. Procés de formació de mots. Identificació dels recursos utilitzats per a formar nous mots, dels seus components i creació de nous.

Expressió i reflexió crítica (4 punts)

El punt d'atenció d'aquesta part de la prova serà la capacitat de l'estudiant d'elaborar textos en un registre formal i de valorar críticament un text. S'hi plantejaran dues qüestions. Cada qüestió demanarà la producció d'un escrit d'extensió mitjana (unes 150 paraules).

1. La primera se centrarà en els continguts de literatura del temari. S'hi plantejarà una pregunta d'algun dels apartats treballats durant el curs i s'haurà de respondre amb un text de 150 paraules.
2. La segona qüestió serà oberta, tot i que vinculada amb el text de l'opció triada. En general, servirà perquè l'estudiant produeixca un text (al voltant de 150 paraules) en què mostrarà la seua competència comunicativa i, segons els casos, la seua capacitat per a donar una opinió raonada, per a reelaborar informació pròpia i la que puga fornir-li el text, per a connectar el contingut del text amb lectures i amb experiències pròpies, etc.

Si el text de l'opció triada és literari, aquesta pregunta podrà consistir en un comentari expositiu i argumentatiu sobre algun aspecte que vincule la literatura amb la societat i amb l'experiència personal: reflexió sobre l'adaptació d'alguna obra literària al cinema; reflexió sobre la creació literària personal; reflexió sobre els propis hàbits lectors (literatura, premsa, còmics, etc.); ressenya crítica sobre una lectura; redacció d'un text narratiu connectat amb el contingut del text de l'opció triada i basat en experiències pròpies, etc.

Si el text de l'opció triada no és literari, aquesta pregunta podrà consistir a elaborar un text de característiques i de tema semblants però basat en informació pròpia; valorar el contingut o les opinions del text de l'opció triada; redactar una crònica sobre una pel·lícula de temàtica connectada amb el text de l'opció triada; etc.

Criteris generals d'avaluació

Comprensió del text. Puntuació: 3 punts

1. Descriure el tema i les parts bàsiques del text. (1 punt)
2. Resumir el contingut del text amb una extensió màxima de 10 línies. (1 punt)
3. (0'5 punts)
4. (0'5 punts)

Anàlisi lingüística del text. Puntuació: 3 punts

1. (1 punt): si es desconeix la resposta d'un dels ítems sobre pronunciació, cal deixar-la en blanc, ja que, si la resposta és incorrecta, descompta el valor corresponent.
2. (1 punt)
3. (1 punt)

Expressió i reflexió crítica. Puntuació: 4 punts

1. Pregunta sobre el temari de literatura (2 punts)
2. Text de creació (2 punts)

Criteris de valoració de l'expressió escrita

En els apartats de **Comprensió del text** i d'**Expressió i reflexió crítica**, les respostes es valoraran més positivament si responen amb precisió la pregunta, expressen amb claredat i ordre les idees i els conceptes, es presenten ben estructurades (paràgrafs, signes de puntuació, connectors discursius) i demostren un bon domini de la normativa gramatical i de l'expressió lèxica.

Si la redacció presenta errors gramaticals i d'expressió, es descomptaran 0'05 punts per error. Les faltes repetides no es comptaran (p.e.: *del home/del home* o *Castello/Castello*, 1 falta; però, *del hort/del home* o *Castello/qüestio*, 2 faltes). El descompte es farà per preguntes. Si en una pregunta el descompte per errors supera la puntuació de la pregunta, la puntuació serà 0.

Informació a Internet sobre les Proves d'Accés

Per a qualsevol informació sobre l'assignatura de Valencià en les Proves d'Accés a la Universitat podeu consultar <http://www.uv.es/filocat>, en *Informació general, PAU*. Ací trobareu els continguts i les característiques de la prova d'aquest curs, així com possibles models d'examen. També hi trobareu textos comentats, exàmens reals de selectiu corregits i puntuats, i les proves de selectiu de l'assignatura des de la convocatòria de juny de 2004, amb el seu corresponent solucionari, però heu de tenir present que tots són corresponents al model de selectiu que finalitzà el curs passat.

Exàmens a realitzar durant el curs:

Primer trimestre

Control de lectura: 29 i 30 d'octubre

Examen d'ortografia i gramàtica: 19 i 20 de novembre

Examen de comentari, qüestions i literatura: 2 de desembre (de vesprada)

Segon trimestre

Control de lectura: 14 i 15 de gener

Examen d'ortografia i gramàtica: 18 i 19 de febrer

Examen de comentari, qüestions i literatura: 3 de març (de vesprada)

Tercer trimestre

Control de lectura: 25 i 26 de març i 30 d'abril

Examen d'ortografia i gramàtica: 29 i 30 d'abril

Examen de comentari, qüestions i literatura: setmana final d'exàmens

ESQUEMA GENERAL DEL CONTINGUT DEL CURS

1. Capacitat d'anàlisi i de síntesi del text. *La coherència.*

- 1.1. El tema i les idees.
 - 1.1.1. *Idea Principal o eix temàtic*
 - 1.1.2. *Idees Secundàries.*
- 1.2. El resum del text.
- 1.3. Els elements paratextuals.
 - 1.3.1. *El títol.*
 - 1.3.2. *Altres.*
- 1.4. L'estructura temàtica.
- 1.5. L'estructura textual.

2. Comentari crític sobre el contingut

2.1. **Caracterització del text. L'adequació**

- 2.1.1. *La intenció o la finalitat comunicativa.*
- 2.1.2. *Les funcions del llenguatge.*
- 2.1.3. *L'àmbit, el tipus i el gènere.*
- 2.1.4. *Els elements de la comunicació.*
 - 2.1.4.1. Emissor/Receptor.
 - 2.1.4.2. El codi i la variació lingüística
 - 2.1.4.3. El Canal.
 - 2.1.4.4. L' espai i el temps.

2.2. **La caracterització del text. La cohesió**

- 2.2.1. *La cohesió lèxica.*
- 2.2.2. *La connectivitat .*
- 2.2.3. *L'expressió referencial.*
 - 2.2.3.1. L'anàfora.
 - 2.2.3.2. La dixi..
- 2.2.4. *La impersonalització.*
- 2.2.5. *La modalització .*
- 2.2.6. *La disposició textual i tipogràfica.*

2.3. **Valoració personal**